

עו"ד גיל נדל

האם דיני התובלה האווירית חלים על חברות שירותי קרקע?

המוביל, ולכן היא ביקשה לסלק את התביעה נגדה מחמת התיישנות, אך בית המשפט דחה טענה זו, והתביעה כנגדה תמשיך להתברר.

עובדות המקרה וטענות הצדדים

חברת טבע שלחה מטען לארה"ב בדרך האוויר, והמטען ניוזק. חברת הביטוח פיצתה את טבע בשווי המטען, בסך כולל של כ-360 אלף ש"ח, והגישה תביעה נגד כל הגורמים המעורבים בשרשרת התובלה: חברת התעופה הזרה, מחסן ממך בשדה התעופה, ורשות שדות התעופה בישראל, בטענה כי הם נושאים באחריות לנוזק.

רשות שדות התעופה הגישה הודעת צד שלישי (תביעה) נגד חברת קיו.איי.אס. ישראל, שהעניקה שירותי קרקע למטוסים של חברות תעופה שונות הנוחתות בנתב"ג, ולפי התביעה היא טיפלה בהעמסת המשלוח למטוס. לכן, רשות שדות התעופה טענה, כי המטען ניוזק בזמן שהיה בטיפול של חברה זו, ולכן לחברה יש יכולת טובה ביותר לדעת ממה נגרם הנוזק למטען, ועליה הנטל להוכיח שהיא לא התרשלה (כלל המכונה בדיני הנוזקין, כ"הדבר מדבר בעד עצמו").

חברת שירותי הקרקע טענה, כי על-פי האמנות הבינלאומיות העוסקות בתובלה אווירית, שאומצו בישראל במסגרת חוק התובלה האווירית, דינה צריך להיות כ"סוכן או משמש" של המוביל האווירי, ולכן טענה, כי התביעה נגדה התיישנה מאחר שהוגשה לאחר יותר משנתיים מיום הגעת המטוס ליעדו.

בין היתר, חברת שירותי הקרקע טענה, כי על-פי כללי

הדינים, העוסקים בתובלה בינלאומית בדרך האוויר (אמנת ורשה, אמנת מונטריאול וחוק התובלה האווירית), מגבילים בצורה משמעותית את האפשרות לתבוע חברת תעופה בגין נזק למטען שהיא הובילה. בין היתר, דינים אלה קובעים מגבלה (תקרה) לסכום הפיצוי ותקופת התיישנות קצרה יחסית של נושא התביעה - שנתיים מיום הגעת המטוס ליעדו (או מן המועד, שבו המטוס היה צפוי להגיע ליעדו).

עקב כך, מלבד המוביל עצמו (קרי, חברת התעופה), גורמים נוספים בשרשרת התובלה האווירית מעוניינים לחסות תחת ההגנות לעיל, ולכן, פעמים אחדות בעבר, גורמים אלה העלו טענות, כי דינם צריך להיות כדין המוביל עצמו.

לאחרונה, חברת קיו.איי.אס. ישראל, המעניקה שירותי קרקע בנתב"ג ניסתה לטעון, כי דינה צריך להיות כדין

חברת שירותי הקרקע טענה, כי על-פי האמנות הבינלאומיות העוסקות בתובלה אווירית, שאומצו בישראל במסגרת חוק התובלה האווירית, דינה צריך להיות כ"סוכן או משמש" של המוביל האווירי, ולכן טענה, כי התביעה נגדה התיישנה מאחר שהוגשה לאחר יותר משנתיים מיום הגעת המטוס ליעדו

הופכים אנשים עם יכולת
לאנשים עם מקצוע!

וגורדין

מסלול בכירים

רשימת הקורסים במסלול:

- עריכת פטנטים
- הכשרת דירקטורים לחברות
- ציבוריות ועסקיות
- הכשרת מאמנים
- ניהול רכש ולוגיסטיקה בכיר
- הנחיית קבוצות, פיתוח מנהיגות
- וצמיחה אישית
- ייעוץ ארגוני

המרכז להשתלמויות בר-אילן מזמין אתכם ליהנות ממבחר קורסים חדשים, מעודכנים ומותאמים אישית, שיעניקו לכם את הכלים והידע הדרושים לעבודה ולהצלחה בשוק המקצועי והדינאמי.

**המרכז
להשתלמויות**
בר-אילן חברה למחקר ופיתוח בע"מ
אוניברסיטת בר-אילן ב"א

1-800-36-10-60 | www.biu.ac.il

גילה כץ מעצבת גרפית

יצירתיות **שעובדת** בשבילך

- < ניירת משרדית
- < פולדרים
- < פרוספקטים
- < קטלוגים
- < מצגות
- < פוסטרים
- < רול-אפים
- < גרפיקה ברמה גבוהה
- < מתן פתרונות יצירתיים

טל: **052-3349424** | katz.gila@gmail.com

29.5.12, לא צוינו שמות ב"כ הצדדים].

הערות:

כפי שאפשר להבין, אחד מן הנתבעים בתביעה זו הוא מחסן ממן, שבו מאוחסנת סחורה לפני יצוא מישראל בדרך האוויר ולאחר יבוא אליה.

בעבר, מחסן ממן ניסה לטעון באופן דומה לטענת חברת שירותי הקרקע, כי דינו כ"סוכן או משמש" של המוביל האווירי, וכי התביעות נגדו כפופות להתיישנות של שנתיים.

בהחלטה, שניתנה ביוני 2010 [ת.א. 19308-01 תגה רכיבים אלקטרוניים בע"מ ואח' נ' DHL Express Worldwide ואח'], בית המשפט קיבל את הטענה וקבע, כי ממן מהווה חוליה מרכזית וחשובה בתהליך ההובלה האווירית, היות שהמטענים מועברים למחסניה עם פריקתם, וקיים קשר בין חברות הבלדרות לבין עובדי ממן במהלך אחסון המטענים ושחרורם. בית המשפט קבע באותו המקרה, כי ממן מעניקה שירותים חיוניים למוביל האווירי, ולכן אפשר לראותה כ"סוכן" של המוביל האווירי, לצורך אמנת ורשה.

לעומת זאת, בהחלטה שניתנה באוגוסט 2011 [ת.א"מ (שלום ת"א) 51696-07 אליהו בע"מ - חברה לבטוח נ' אל על נתיבי אויר לישראל ואח'], ממן העלתה טענה דומה, אך בית המשפט דחה את הטענה וקבע, כי מעמדו של מחסן ממן אינו כ"סוכן או משמש" של המוביל האווירי.

קיימים גם פסקי-דין ישנים יותר, שניתנו בבת-י- המשפט העליון והמחוזי, ובפסק דין של אחד מהם [ע"א 192/83 אל על נתיבי אויר לישראל נ' משה נעמת] נפסק, כי עובדי רשות שדות התעופה אינם להיחשב כסוכנים או כמשמשים של המוביל האווירי, ובפסק-דין אחר [ת.א. (מחוזי ת"א) 288/81 פיליפ ג'יבל רייס נ' ממן מסופי ניטול ומטען] נדחתה טענת ממן לתחולת האמנה עליה. ■

רשות שדות התעופה, מוביל הוא כל גורם שחטום על חוזה עם הרשות - להענקת שירותי קרקע בשדה התעופה.

החלטת בית המשפט

בית המשפט קבע, כי אי-אפשר להכריע בשלב זה, שחברת שירותי הקרקע זכאית ליהנות מהתיישנות מקוצרת כמו מוביל אווירי.

בית המשפט ציין, כי לא הוצג לפניו חוזה בין חברת שירותי הקרקע לרשות שדות התעופה, ולכן הטענה נדחתה, והתביעה נגד חברת שירותי הקרקע תמשיך להתברר.

[ת.א. (שלום ת"א) 169914-09 מנורה חברה לביטוח בע"מ ואח' נ' CONTINENTAL AIRLINES ואח'], בפני כב' השופט מרדכי בן חיים, החלטה מיום

